

Miejsce na identyfikację szkoły

dysleksja

ARKUSZ PRÓBNEJ MATURY Z OPERONEM GEOGRAFIA

POZIOM PODSTAWOWY

Czas pracy: 120 minut

**GRUDZIEŃ
ROK 2007**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 12 stron (zadania 1–26) oraz barwną mapę. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
6. Podczas egzaminu możesz korzystać z ołówka i gumki (wyłącznie do rysunków) oraz linijki, lupy oraz kalkulatora.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie wszystkich zadań można otrzymać łącznie **50 punktów**.

Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

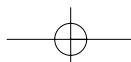
PESEL ZDAJĄCEGO

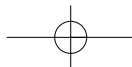
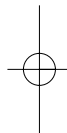
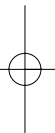
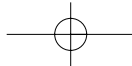
--	--	--

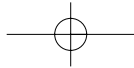
**KOD
ZDAJĄCEGO**

Arkusz opracowany przez Wydawnictwo Pedagogiczne OPERON.

Kopiowanie w całości lub w fragmentach bez zgody wydawcy zabronione. Wydawca zezwala na kopiowanie zadań przez dyrektorów szkół biorących udział w programie Próbną Matura z OPERONEM.

Geografia. Poziom podstawowy
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

Do rozwiązania zadań od 1 do 10 wykorzystaj barwną mapę Tatrzańskiego Parku Narodowego oraz własną wiedzę.

Zadanie 1. (1 pkt)

Podaną skalę mapy przedstaw w postaci mianowanej.

Obliczenia:

Skala mianowana:

Zadanie 2. (1 pkt)

Wypisz nazwy trzech obiektów sportowych, na których są rozgrywane zawody w skokach narciarskich:

1.
2.
3.

Zadanie 3. (1 pkt)

Zakreśl poprawne odpowiedzi:

Aby najszybciej dojść ze stacji GOPR w Kuźnicach na Przełęcz Nosalową, musisz iść szlakami:

- a) żółtym i czerwonym,
- b) żółtym i zielonym,
- c) niebieskim i zielonym,
- d) niebieskim,
- e) zielonym.

Zadanie 4. (2 pkt)

Porównaj podane elementy środowiska przyrodniczego w polach D1 i D6.

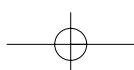
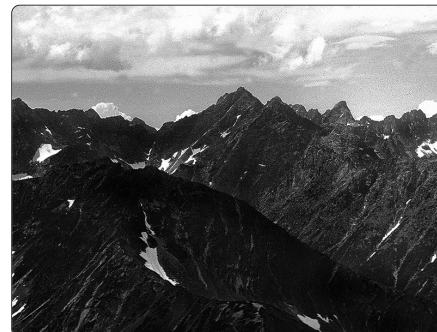
Kryterium porównania	Pole	
	D1	D6
sieć rzeczna	liczne strumienie	brak sieci rzecznej
szata roślinna		
rzeźba terenu		

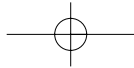
Zadanie 5. (2 pkt)

Tatry są pasmem górskim o charakterze alpejskim.

Korzystając z fotografii przedstawiającej Rysy, podaj trzy cechy gór tego typu.

1.
2.
3.

Geografia. Poziom podstawowy
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

Zadanie 6. (2 pkt)

Zakopane jest miastem licznie odwiedzanym przez turystów.

Wymień trzy negatywne i trzy pozytywne konsekwencje tego faktu dla mieszkańców miasta.

Negatywne:

1.
2.
3.

Pozytywne:

1.
2.
3.

Zadanie 7. (2 pkt)

Oblicz rzeczywistą długość kolejki linowej na Nosal.

Obliczenia:

Długość kolejki wynosi

Zadanie 8. (1 pkt)

W polu E7 zostały odwzorowane jeziora. Wśród niżej podanych typów genetycznych jezior podkreśl typ genetyczny jezior tatrzańskich.

typy jezior: przybrzeżne, wulkaniczne, starorzecza, polodowcowe, reliktowe, tektoniczne

Zadanie 9. (1 pkt)

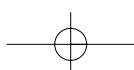
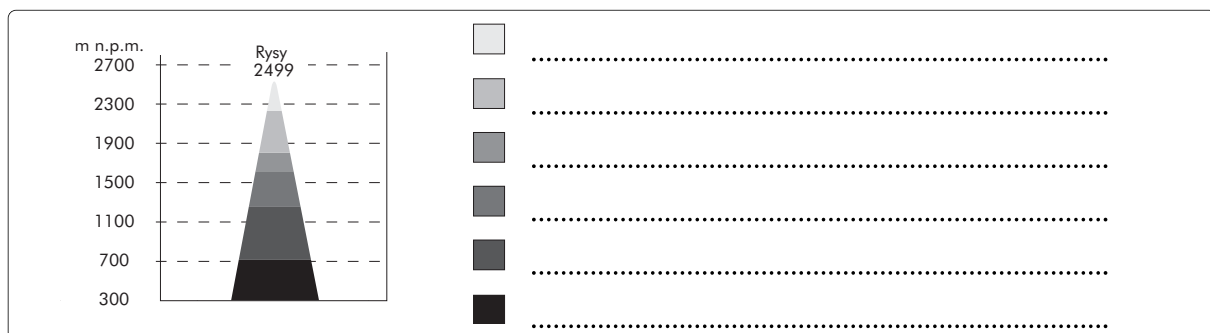
Podaj nazwy trzech obiektów turystycznych w Tatrach, które pozwolą turyście poznać twórczość polskich artystów.

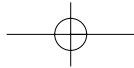
1.
2.
3.

Zadanie 10. (1 pkt)

Uporządkuj piętra roślinne w Tatrach, wpisując w legendzie rysunku odpowiednie nazwy wybrane spośród podanych.

piętra roślinne: hale, pogórze, kosodrzewina, turnie, regiel górny, regiel dolny

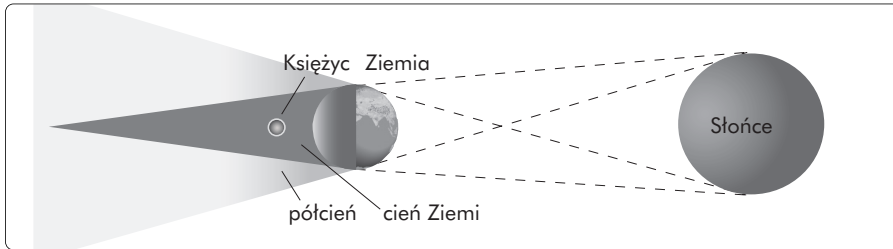

Geografia. Poziom podstawowy
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

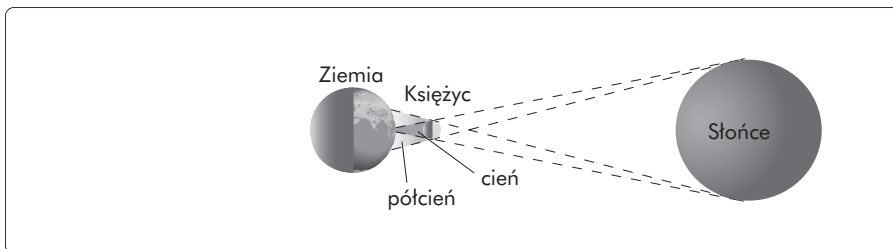
Zadanie 11. (2 pkt)

Podpisz schematy przedstawiające powstawanie dwóch zjawisk astronomicznych.

a)

b)

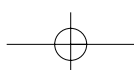
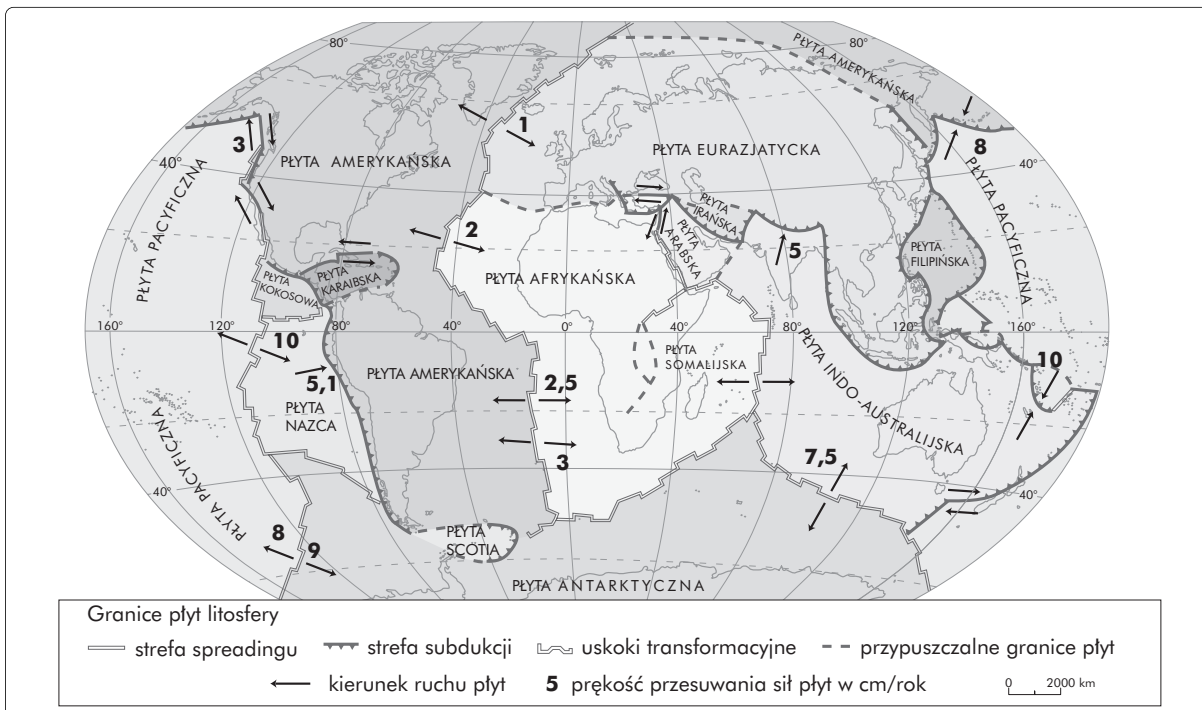

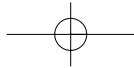
Zadanie 12. (1 pkt)

Spośród niżej podanych skał wykreśl te, które nie należą do grupy skał magmowych.
skały: wapień, gnejs, granit, marmur, piasek, bazalt, węgiel kamienny

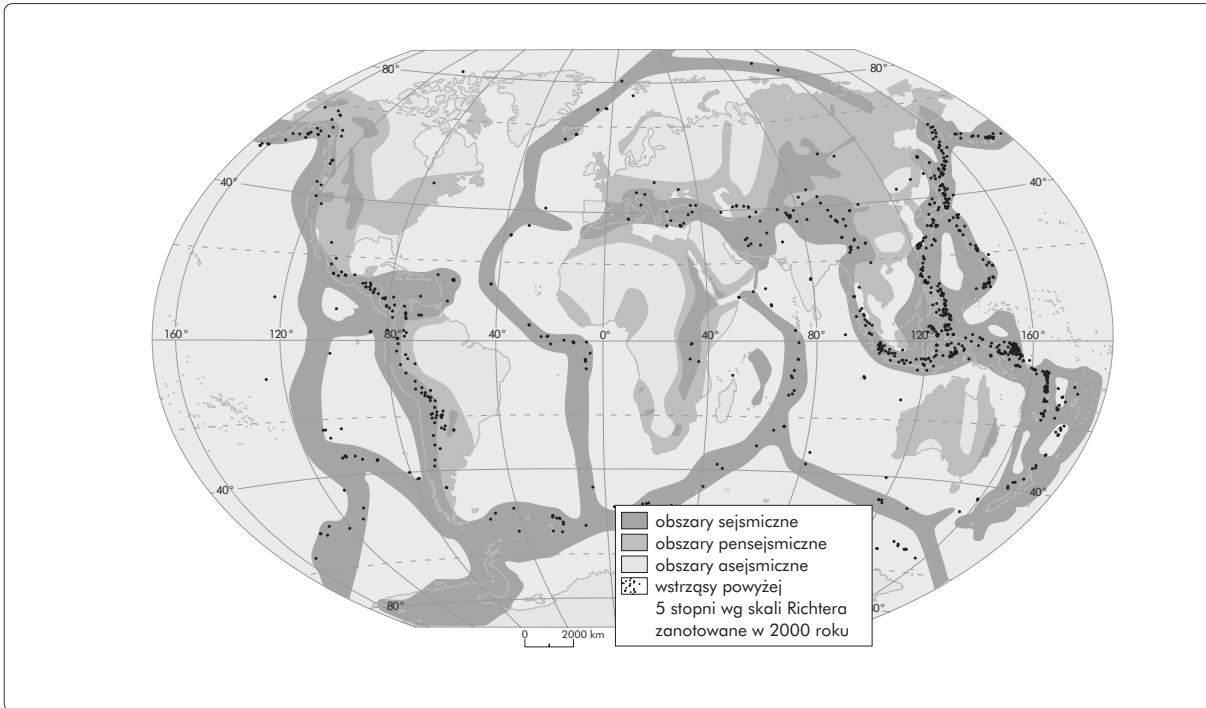
Zadanie 13. (2 pkt)

Na podstawie załączonych rycin odpowiedz na pytania.

Geografia. Poziom podstawowy
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

a) Sformułuj wniosek dotyczący rozmieszczenia obszarów sejsmicznych.

.....

.....

.....

.....

b) Uwzględniając kierunek ruchu płyt, wyjaśnij, czym się różni strefa spreadingu od strefy subdukcji.

.....

.....

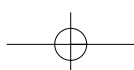
.....

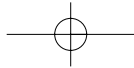
.....

Zadanie 14. (2 pkt)

Oznacz literą P zdania prawdziwe, a literą F – zdania błędne.

- a) Osuwanie terenu najczęściej występuje na obszarach nizinnych.
- b) Grzyby skalne będące skutkiem korazji tworzą się obecnie na obszarach pokrytych lasami równikowymi.
- c) Stalagmitem nazywamy naciek w postaci iglicy tworzący się na dnie jaskini.
- d) Erozja wgłębna (denna) jest procesem występującym najintensywniej w górnym biegu rzeki.
- e) Sandry i ozy są formami rzeźbotwórczej działalności morza.

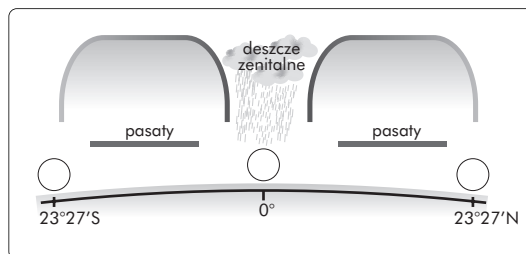

Geografia. Poziom podstawowy
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

Zadanie 15. (2 pkt)

Uzupełnij rycinę ilustrującą cyrkulację pasatową w strefie międzyzwrotnikowej.

- a) Dorysuj strzałki wskazujące ruch mas powietrza.
- b) Wpisz w kółka odpowiednio literę N – jeśli tworzy się w tym miejscu niż baryczny, lub literę W – jeśli powstaje wyż baryczny.

Zadanie 16. (2 pkt)

Wymień trzy funkcje, które pełnią sztuczne zbiorniki wodne w życiu człowieka.

1.
2.
3.

Zadanie 17. (2 pkt)

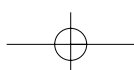
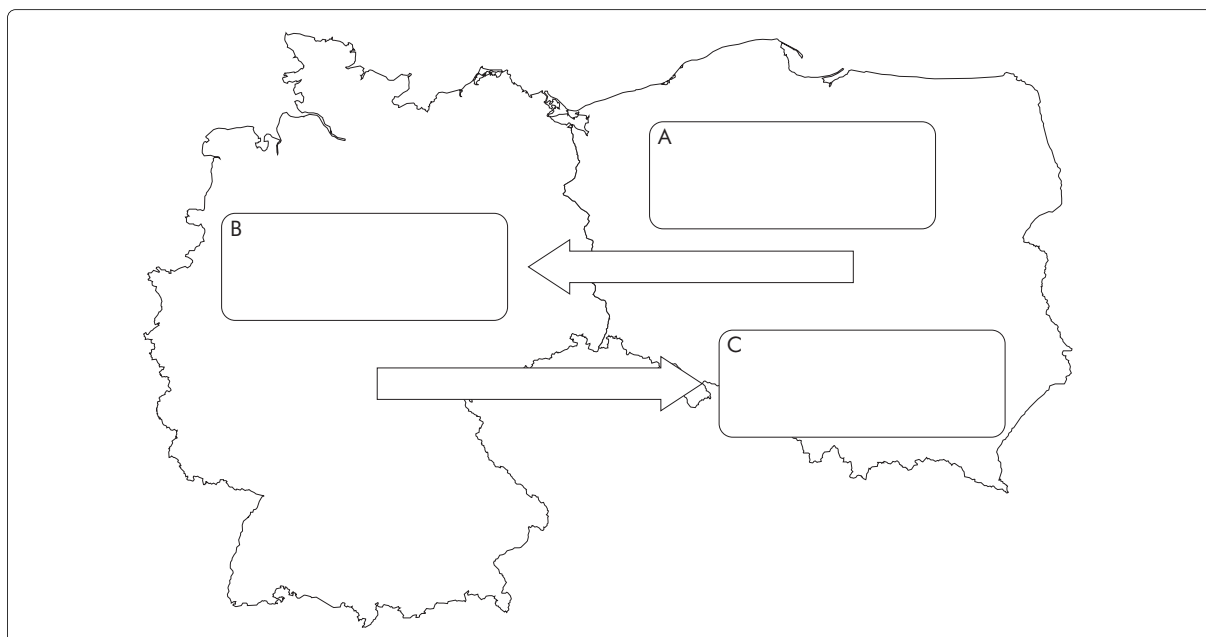
Podanym niżej glebom przyporządkuj:

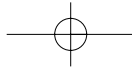
- znak „+”, jeżeli są glebami urodzajnymi, lub znak „-” jeżeli są glebami nieurodzajnymi;
- literę S, jeżeli są to gleby strefowe, lub A, jeżeli są glebami astrefowymi.

Typ gleby	Urodzajność	Strefowość
a) mady		
b) bielice		
c) czarnoziemy		
d) górskie (inicjalne)		
e) tundrowe		

Zadanie 18. (1 pkt)

Uzupełnij schemat dotyczący zjawiska migracji ekonomicznej Polaków. Wpisz w odpowiednie pola oznaczone literami miejsca, gdzie Polak jest imigrantem, emigrantem i reemigrantem.

Geografia. Poziom podstawowy
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

Zadanie 19. (2 pkt)

W ostatnich latach bardzo wielu Polaków wyjechało pracować za granicę.

Podaj trzy pozytywne i trzy negatywne konsekwencje społeczno-gospodarcze tego faktu dla naszego kraju.

Pozytywne:

1.
2.
3.

Negatywne:

1.
2.
3.

Zadanie 20. (3 pkt)

Oceń wpływ wielkich miast świata na środowisko przyrodnicze obszarów, na których są wybudowane. Uzasadnij ocenę, używając dwóch argumentów.

Ocena:

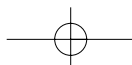
Uzasadnienie:

1.
.....
2.
.....

Zadanie 21. (3 pkt)

Rozpoznaj rośliny uprawne na podstawie opisu.

- a) Roślina ta ma łodygi o wysokości do 6 m, wypełnione miąższem zawierającym około 20% cukru. Uprawiana jest głównie w klimacie zwrotnikowym i podzwrotnikowym.
- b) Zboże pastewne, żywieniowe (produkcja mąki, kaszy, płatków) i przemysłowe (skrobia, cukier, olej) o długim okresie wegetacji (ponad 200 dni). Pochodzi z Ameryki Środkowej.
- c) Zawiera około 60% tłuszczu. Roślina żywieniowa i przemysłowa, której uprawa prawie w całości ograniczona jest do krajów basenu Morza Śródziemnego.
- d) Roślina włóknista, przemysłowa, służąca głównie do produkcji tkanin, a także waty, celulozy, papieru. Z nasion wyrabia się olej. Uprawiana głównie w klimacie zwrotnikowym i podzwrotnikowym ciepłym i suchym. Największy udział w zbiorach mają Chiny.
- e) Używką służąca między innymi do produkcji czekolady.
- f) Roślina bulwiasta mająca niewielkie wymagania glebowe, nieznosząca mrozów i zbyt dużej wilgoci. Jej uprawa jest pracochłonna. Służy do wyrobu skrobi, alkoholu i mączek.

Geografia. Poziom podstawowy
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

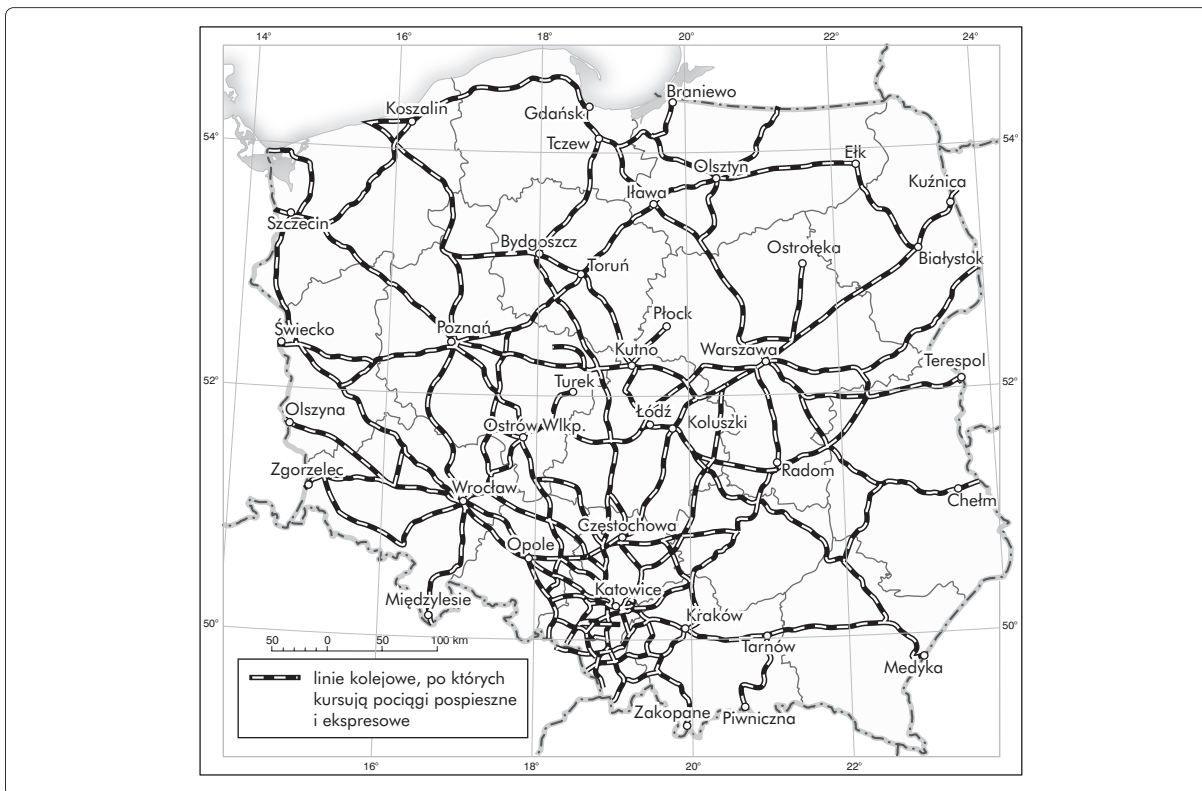
Zadanie 22. (2 pkt)

Podaj trzy wady i trzy zalety transportu lotniczego.

Wady	Zalety

Zadanie 23. (3 pkt)

Na podstawie ryciny i własnej wiedzy odpowiedz na podane pod ryciną pytania.

a) Wymień dwa województwa o największej gęstości linii kolejowej w Polsce.

.....

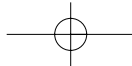
b) Wymień dwa województwa o najmniejszej gęstości linii kolejowej w Polsce.

.....

c) Podaj dwie przyczyny, które wpłynęły na przestrzenne zróżnicowanie sieci kolejowej w Polsce.

1.

2.

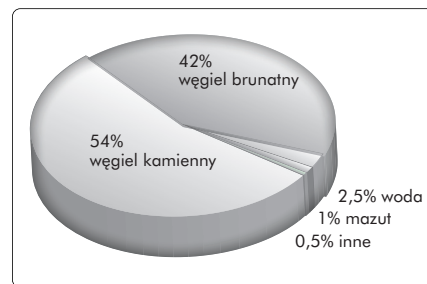

Geografia. Poziom podstawowy
Próbną Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

Zadanie 24. (3 pkt)

Wykres przedstawia strukturę surowcową produkcji energii elektrycznej w Polsce.

Oceń strukturę tej produkcji ze względu na ochronę środowiska, wykorzystanie zasobów surowców energetycznych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Każdą ocenę uzasadnij.

A.

ochrona środowiska	ocena:	uzasadnienie:
--------------------	-----------------	---------------------------------

B.

zasoby surowców	ocena:	uzasadnienie:
-----------------	-----------------	---------------------------------

C.

wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	ocena:	uzasadnienie:
---	-----------------	---------------------------------

Zadanie 25. (3 pkt)

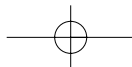
Przeczytaj fragment artykułu „Zimbabwe umiera młodo” i wykonaj polecenia.

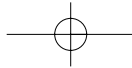
Togara Sanyatwe spoczął na rozległym cmentarzu West Park w Bulawayo, mając 83 lata. Choć granitowy nagrobek nie ujawnia żadnych szczegółów z jego życia, to zapewne uważano go za seniora już wówczas, gdy ci, którzy leżą obok niego, dopiero się rodzieli. Zah Zah Ngwenya zmarła tego samego dnia co Sanyatwe w wieku 28 lat. Mabutho Njini nie dożył swych 46. urodzin. Norah Manyati ledwie zdążyła przekroczyć trzydziestkę.

Ich groby położone są na początku wąskiej alei prowadzącej przez nową część cmentarza. Droga ta jest świadectwem rosnącej umieralności i kurczącej się średniej długości życia mieszkańców Zimbabwe – kraju, gdzie kryzys polityczny i gospodarczy w połączeniu z epidemią AIDS zmieniły cmentarze z miejsc zasłużonego spoczynku po długim życiu w ostatni przystanek przedwcześnie umierającego pokolenia. Kobiety w Zimbabwe dożywają średnio 34 lat, mężczyźni żyją zaledwie trzy lata dłużej. To o połowę mniej niż jeszcze kilkanaście lat temu.

Idąc aleją wzdłuż grobów z 2004 roku, łatwo zauważyć, że każdego miesiąca umierało więcej osób, ludzie żyli coraz krócej, a ich groby ustawiane były coraz bliżej siebie. (...)

Walcząc o utrzymanie władzy, prezydent Robert Mugabe doprowadził gospodarkę kraju do ruiny. Inflacja przekracza 10 tysięcy procent, przerwy w dostawach prądu i wody stały się codziennością.

Geografia. Poziom podstawowy
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

W sklepach brakuje żywności, a zbiory zbóż na polach przejętych od białych farmerów nadal maleją. Wszystko to nie pozostaje bez wpływu na śmiertelność mieszkańców Zimbabwe. Miliony ludzi cierpią z powodu niedożywienia. Osłabiony system odpornościowy zwiększa ryzyko AIDS. Tylko nieliczni stać na lekarstwa, których na ogół i tak nie można dostać. Wiele lekarzy i pielęgniarek wyniosło się do RPA lub Europy (...)

Źródło: <http://wiadomosci.onet.pl>

a) Podaj tendencję dotyczącą długości trwania życia mieszkańców Zimbabwe w ciągu ostatnich kilkunastu lat.

.....

b) Wymień po jednej przyczynie politycznej, ekonomicznej i zdrowotnej, wpływającej na zmiany długości trwania życia w Zimbabwe.

- polityczna:
- ekonomiczna:
- zdrowotna:

c) Jaki jest związek między niedożywieniem a zachorowalnością na AIDS osób zakażonych wirusem HIV?

.....

Zadanie 26. (3 pkt)

Z pomocą dla krajów biednych związany jest dylemat zwany „ryba czy wędka”. Zaproponuj dwa działania w postaci „ryby” i dwa – w postaci „wędki”. Wskaż, które z nich przynoszą lepsze efekty długofalowe.

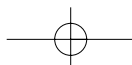
działania określane jako „ryba”:

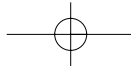
-
-

działania określane jako „wędka”:

-
-

Lepsze efekty długofalowe przynoszą działania w postaci:

Geografia. Poziom podstawowy
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

